

Bijlage : Lijst van verplichtingen en aanbevelingen die in federale gebouwen moeten worden uitgevoerd

	Voorstellen	Aanbeveling / verplichting?	Inwerkingtre ding	Toepassingsgebieden / uitsluitingen?
ALGEMEEN				
1.1	Een versterking van de monitoring van het gas- en elektriciteitsverbruik; indien mogelijk ook voor stookolie	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
1.2	Bewustmakingscampagne voor de bezetters (de lichten uitdoen als men het kantoor verlaat, deuren en ramen sluiten, geen energie verspillen,...)	verplicht	26/09/2022	TG: campagne geldig voor alle gebouwen en voor alle medewerkers
1.3	Betrokkenheid van onderhoudsbedrijven, optimalisering van systemen en instellingen, met een bonus voor gerealiseerde besparingen (energieprestatiecontract)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen zijn in meer of mindere mate betrokken
1.4	Als sommige werplekken minder gebruikt zullen worden, groepeer dan mensen in gedeelde ruimten zodat sommige verdiepingen van het gebouw gesloten kunnen worden of op traagloop kunnen worden gezet (weekendstand), afhankelijk van de verwachte bezettingsgraad	verplicht	1/10/2022	TG: alle daarvoor geschikte gebouwen (per geval te zien) E: gebouwen die niet daarvoor geschikt zijn en terugkeer naar normale situatie in geval van nieuwe coronagolf (social distancing)
1.5	Sluiting van bepaalde gebouwen (of delen ervan) tijdens de winterperiode , waarbij synergieën met andere gebouwen in de buurt van dezelfde FOD of andere federale diensten worden gezocht. Deze gebouwen (of delen van gebouwen) zouden niet langer worden geventileerd of verlicht; zij zouden echter wel tot een minimumtemperatuur verwarmd blijven om schade (aan het gebouw en de inhoud ervan) te voorkomen	aanbevolen	1/10/2022	C.A.: alle interoperabele gebouwen (NWWOW) E: gebouwen in conventionele configuratie (niet-NWWOW) E: infrastructuur die nodig is voor de uitvoering van wettelijke taken
HVAC (verwarming/ventilatie/airconditioning)				
2.1	Een lagere temperatuur op de omgevingsthermostaat van ruimten instellen. Ter herinnering: de Codex over het welzijn op het werk (https://werk.belgie.be/nl/themes/welzijn-op-het-werk/omgevingsfactoren-en-fysische-agentia/thermische-omgevingsfactoren) stelt minimaal aanvaardbare omgevingstemperaturen vast naargelang van het soort activiteit dat mensen beoefenen. Een ingestelde temperatuur van 19°C op de verwarmingsthermostaat is in kantoorgebouwen heel aanvaardbaar; bovendien zullen natuurlijke bronnen er overdag vaak voor zorgen dat de binnentemperatuur stijgt. Met één graad minder wordt ongeveer 7% energie bespaard. De personeelsleden moeten echter op de hoogte gebracht worden, zodat op hun beurt schikkingen kunnen treffen en zich dienovereenkomstig kunnen kleden (bv. een trui meenemen)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.2	Ook door het instellen van de koel- of airconditioningunits op de strikt noodzakelijke waarden en volgens aangepast tijdschema kan het verbruik ervan beheerst worden. Voor het welzijn van de personen wordt een omgevingstemperatuur van 27°C aanvaard; dit betekent dat beneden 27°C binnen de lokalen geen airconditioning wordt gebruikt, behalve om technische vereisten (specifieke vereisten in verband met het soort activiteiten of de gebruikte toestellen)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.3	Als de binnentemperatuur tussen seizoenen op natuurlijke wijze stijgt, geef dan voorrang aan nachtventilatie om de behoefte aan actieve koeling overdag te verminderen	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.4	Maximaliseer de zonstraling tijdens de verwarmingsperiode (door jaloezieën en andere beweegbare voorzieningen te openen)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.5	Energievermietiging vermijden (bv. koel niet een deel van het gebouw om tegelijk een ander deel van het gebouw te verwarmen, tenzij dit technisch noodzakelijk is)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.6	Sluit ramen en deuren (vooral sluisen) bij koud weer en zet de verwarming plaatselijk uit wanneer u de lokalen ventileert. Kantoorgebouwen met mechanische ventilatie vereisen gewoonlijk geen andere luchtverversing dan die welke wordt geleverd door de technische installaties, die vaak ook een deel van de warmte uit de afgevoerde lucht recupereren	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.7	De luchtbevochtiging beperken (altijd met inachtneming van de Codex over het welzijn op het werk en de specifieke omstandigheden van bepaalde museum- of archiefcollecties)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen

	Voorstellen	Aanbeveling / verplichting?	Inwerkingtreding	Toepassingsgebieden / uitsluitingen?
2.8	Gebruik geen draagbare verwarmingstoestellen of elektrische airconditioners. Deze zijn energieverslindend en verstoren de regeling van het hele gebouw	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.9	Stel, zolang de weersomstandigheden gunstig zijn, de datum van het heringebruiknemen van verwarmingsinstallaties zo lang mogelijk uit	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.10	Stel programmaklokken en omgevingsthermostaten in volgens de bezettingstijden en verwarmingsbehoeften voor elke zaal of zone in de gebouwen; doe, waar mogelijk, hetzelfde voor ventilatie door de werkingstijden en de aangevoerde luchtstroom aan te passen aan strikte behoeften	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.11	Zorg voor goed onderhoud en instandhouding van technische installaties, zodat deze optimaal presteren	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
2.12	Daarom moet het gebruik van sanitair warm water gereguleerd/gecontroleerd/verminderd worden, hetgeen gevolgen heeft op het verbruik van gas/olie/elektriciteit	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen E: voldoen aan de vereisten voor douches, keukens, schoonmaak, medische...
2.13	Verwarming van gemeenschappelijke gangen: verlaag zeker de temperatuur op de verwarmingsthermostaat in gangen en ruimten waar geen werkplekken zijn	aanbevolen	26/09/2022	TG: alle gebouwen
ELEKTRICITEIT				
3.1	Maak maximaal gebruik van natuurlijk licht en laat daglicht binnen	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.2	Zorg ervoor dat er geen overbelasting is: De Codex over het welzijn op het werk bepaalt de minimale verlichtingssterkten (Codex Boek III Titel 1: Basiseisen betreffende arbeidsplaatsen (belgium.be), bijlage III-1.2)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.3	Verlichting uitschakelen wanneer ruimten niet in gebruik zijn en zeker 's nachts; automatisch tussen 19.00 en 6.00 uur en in het weekend en op feestdagen	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.4	Buitenverlichting tot het strikte minimum beperken (intensiteit en gebruikstijd) maar zorg voor de veiligheid van mensen en toegangen	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.5	Gebruik waar mogelijk de nieuwste generatie LED-lichtbronnen in plaats van halogeen- of fluorescentielampen	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.6	Verlichting tot het strikte minimum beperken (intensiteit en gebruikstijd): instelling van het uitschakelniveau en inkorting van de uitschakeltijd van aanwezigheidsdetectoren, instelling van klokken	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.7	Het gebruik van extra mobiele apparatuur moet worden beperkt/generationaliseerd en zo mogelijk worden vermeden (bv. halogeen hulpverlichting, koffiemachines, printers, koelkasten, enz.)	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.8	Apparatuur in stand-bymodus zetten/uitschakelen wanneer ze niet wordt gebruikt, en zeker 's nachts (schermen, dockingstations, videoconferentiesystemen, wifi-relais, printers en fotokopieerapparaten, enz.); automatisch tussen 19.00 en 6.00 uur, alsook in het weekend en op feestdagen	aanbevolen	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.9	Het gebruik van liften verminderen en mensen aanmoedigen de trap te nemen	aanbevolen	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.10	Zet waar mogelijk lichtreclames tussen 19.00 en 6.00 uur uit (afhankelijk van de overeenkomst)	aanbevolen	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.11	Opladers van mobiele apparatuur uitschakelen als ze niet in gebruik zijn	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.12	Het gebruik van oplaadapparatuur op zonne-energie aanmoedigen (PC, mobiele telefoon)	aanbevolen	26/09/2022	TG: alle gebouwen
3.13	Zorgen voor rationalisering van de apparatuur in IT-netwerken	verplicht	26/09/2022	TG: alle gebouwen
TELEWERK				
4.1	De andere hierboven vermelde aanbevelingen gelden uiteraard ook voor thuiswerk.	aanbevolen	26/09/2022	TG: iedereen